

II

(Acte fără caracter legislativ)

REGULAMENTE

REGULAMENTUL (UE) 2016/369 AL CONSILIULUI

din 15 martie 2016

privind furnizarea sprijinului de urgență pe teritoriul Uniunii

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 122 alineatul (1),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

întrucât:

- (1) Asistența reciprocă și sprijinul în cazul dezastrelor reprezintă atât o expresie fundamentală a valorii universale pe care o constituie solidaritatea între oameni, cât și un imperativ moral, întrucât dezastrele pot împiedica un număr semnificativ de persoane să își asigure nevoile de bază, ceea ce poate avea consecințe grave asupra sănătății și vieții acestora.
- (2) Impactul dezastrelor naturale sau provocate de om în cadrul Uniunii este tot mai grav. Acest fenomen are legătură cu o serie de factori, precum schimbările climatice, dar și cu o serie de factori și circumstanțe determinante externe care se manifestă în vecinătatea Uniunii. Situația migrației și a refugiaților, care afectează în prezent Uniunea, este un exemplu elocvent de situație în care, în ciuda eforturilor depuse de Uniune pentru a aborda cauzele subiacente originare din țări terțe, situația economică a statelor membre ar putea fi direct afectată.
- (3) Această situație a determinat Consiliul European ca la 19 februarie 2016 să invite Comisia să ia măsuri de instituire a capacităților necesare pentru furnizarea de asistență umanitară la nivel intern, pentru sprijinirea țărilor care se confruntă cu un număr mare de refugiați și de migrați.
- (4) Dezastrele naturale sau provocate de om pot avea o amploare și un impact atât de mari încât să genereze dificultăți economice grave în unul sau mai multe state membre. De asemenea, ele pot surveni în unul sau mai multe state membre care se confruntă deja cu dificultăți economice grave din alte motive, ceea ce conduce la exacerbarea și agravarea suplimentară a situației economice generale a statelor membre respective. În ambele cazuri, capacitatea de reacție a statelor membre afectate ar fi mult îngreunată, ceea ce ar avea consecințe negative inclusiv asupra asistenței și sprijinului acordate persoanelor în nevoie.
- (5) Deși Uniunea este deja în măsură să acorde sprijin de natură macrofinanciară statelor membre și să manifeste solidaritate europeană față de regiunile afectate de dezastre prin intermediul Fondului de solidaritate al Uniunii Europene (FSUE) instituit prin Regulamentul (CE) nr. 2012/2002 al Consiliului ⁽¹⁾, nu există în prezent, la nivelul Uniunii, un instrument adecvat pentru abordarea, pe o bază suficient de previzibilă și de independentă, a nevoilor umanitare ale persoanelor afectate de dezastre în cadrul Uniunii, cum ar fi asistență alimentară, asistență medicală de urgență, adăpost, apă, precum și accesul la instalații sanitare și la igienă, la protecție și la educație. Asistența reciprocă poate fi oferită în cadrul mecanismului de protecție civilă al Uniunii, în temeiul Deciziei nr. 1313/2013/UE a Parlamentului European și a Consiliului ⁽²⁾, dar funcționarea acestuia se bazează pe

⁽¹⁾ Regulamentul (CE) nr. 2012/2002 al Consiliului din 11 noiembrie 2002 de instituire a Fondului de solidaritate al Uniunii Europene (JO L 311, 14.11.2002, p. 3).

⁽²⁾ Decizia nr. 1313/2013/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 17 decembrie 2013 privind un mecanism de protecție civilă al Uniunii (JO L 347, 20.12.2013, p. 924).

contribuțiile voluntare ale statelor membre. Asistența și sprijinul ar putea fi oferite și prin intermediul politicilor și instrumentelor financiare existente ale Uniunii, cum ar fi cele care urmăresc crearea unui spațiu de libertate, securitate și justiție în Uniune. Cu toate acestea, orice astfel de asistență și sprijin ar avea un caracter accesoriu și auxiliar atingerii obiectivelor principale de politici ale instrumentelor respective, motiv pentru care ar fi limitate ca domeniu de aplicare și amploare.

- (6) Prin urmare, pare oportun ca Uniunea să acționeze în spirit de solidaritate pentru a răspunde nevoilor de bază ale persoanelor afectate de dezastre din Uniune și să contribuie la reducerea impactului economic al acestor dezastre asupra statelor membre în cauză.
- (7) Ținând cont de asemănările dintre furnizarea sprijinului de urgență pentru acoperirea nevoilor de bază ale persoanelor afectate de dezastre din Uniune și furnizarea de ajutor umanitar persoanelor afectate de dezastre naturale sau provocate de om din țări terțe, toate operațiunile derulate în temeiul prezentului regulament ar trebui să respecte principiile umanitare convenite la nivel internațional. Acțiunile respective constituie măsuri adecvate situației economice a statelor membre care se confruntă cu astfel de dificultăți și măsuri de completare a acțiunilor Uniunii, care încurajează cooperarea între statele membre în vederea îmbunătățirii eficienței sistemelor de prevenire și protecție împotriva dezastrelor naturale și a celor provocate de om.
- (8) Ținând cont de necesitatea de a acționa în spirit de solidaritate, furnizarea sprijinului de urgență în temeiul prezentului regulament ar trebui să fie finanțată de la bugetul general al Uniunii, precum și din contribuții care ar putea fi efectuate de alți donatori publici sau privați.
- (9) Rambursarea cheltuielilor și acordarea de contracte de achiziții publice și de granturi în temeiul prezentului regulament ar trebui puse în aplicare în conformitate cu Regulamentul (UE, Euratom) nr. 966/2012 al Parlamentului European și al Consiliului (⁽¹⁾), ținând cont de natura specifică a sprijinului de urgență. Prin urmare, este oportun să se prevadă posibilitatea acordării directe sau indirecte a contractelor de achiziții publice și a granturilor, precum și posibilitatea ca granturile să finanțeze până la 100 % din costurile eligibile și să se acorde cu efect retroactiv. Comisia ar trebui să poată finanța operațiunile de sprijin de urgență ale oricărei organizații care, indiferent de statutul său juridic, fie acesta privat sau public, deține experiența necesară și recurge, în acest scop, la gestionare directă sau indirectă, după caz.
- (10) De asemenea, este oportună implicarea organizațiilor care au încheiat acorduri-cadru de parteneriat cu Comisia în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1257/96 al Consiliului (⁽²⁾), din perspectiva experienței relevante dobândite de aceste organizații în furnizarea de ajutor umanitar în strânsă colaborare cu Comisia. De câte ori este posibil, ar trebui urmărită implicarea organizațiilor guvernamentale locale prin intermediul organizațiilor partenere care au semnat acorduri-cadru de parteneriat, cu scopul de a maximiza sinergiile și eficiența oricărui sprijin de urgență furnizat în temeiul prezentului regulament.
- (11) Interesele financiare ale Uniunii ar trebui să fie protejate prin măsuri proporționale, pe durata întregului ciclu de cheltuieli, inclusiv prin prevenirea, depistarea și investigarea neregulilor, prin recuperarea fondurilor pierdute, plătite în mod necuvenit sau utilizate incorect și, dacă este necesar, prin aplicarea de sancțiuni administrative și financiare în conformitate cu Regulamentul (UE, Euratom) nr. 966/2012.
- (12) Prezentul regulament ar trebui să stabilească bazele pentru furnizarea sprijinului financiar în caz de dezastre naturale sau provocate de om în legătură cu care Uniunea, în spirit de solidaritate, ar fi mai bine plasată decât statele membre, acționând pe cont propriu și în mod necoordonat, să mobilizeze nivelurile adecvate de finanțare și să le utilizeze pentru a pune în aplicare operațiuni care ar putea salva vieți, în mod economic, eficient și eficace, permițând astfel o acțiune mai eficace datorită amplitudinii și complementarității sale.
- (13) Deoarece obiectivele prezentului regulament nu pot fi realizate în mod satisfăcător de către statele membre dar, având în vedere amploarea sau efectele acțiunii, pot fi realizate mai bine la nivelul Uniunii, aceasta poate adopta măsuri în conformitate cu principiul subsidiarității astfel cum este definit la articolul 5 din Tratatul privind Uniunea Europeană. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este definit la articolul menționat, prezentul regulament nu depășește ceea ce este necesar pentru realizarea obiectivelor menționate.

(¹) Regulamentul (UE, Euratom) nr. 966/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2012 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii și de abrogare a Regulamentului (CE, Euratom) nr. 1605/2002 al Consiliului (JO L 298, 26.10.2012, p. 1).

(²) Regulamentul (CE) nr. 1257/96 al Consiliului din 20 iunie 1996 privind ajutorul umanitar (JO L 163, 2.7.1996, p. 1).

- (14) Furnizarea sprijinului de urgență în temeiul prezentului regulament ar trebui să fie monitorizată cu atenție, făcându-se apel, dacă este cazul, la cele mai relevante cunoștințe specializate disponibile la nivelul Uniunii. În plus, punerea în aplicare globală a prezentului regulament ar trebui evaluată.
- (15) Dacă fiind urgența sprijinului necesar, prezentul regulament ar trebui să intre în vigoare imediat,

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

Articolul 1

Obiectul și domeniul de aplicare

- (1) Prezentul regulament stabilește cadrul în care se poate acorda sprijin de urgență la nivelul Uniunii prin măsuri specifice adecvate situației economice, în cazul unui dezastru natural sau provocat de om, fie potențial, fie în curs de desfășurare. Astfel de sprijin de urgență poate fi acordat numai în cazurile în care amploarea fără precedent și impactul dezastrului sunt de așa natură încât provoacă grave și ample consecințe umanitare în unul sau mai multe state membre și numai în circumstanțe excepționale în care niciun alt instrument aflat la dispoziția statelor membre și a Uniunii nu este suficient.
- (2) Sprijinul de urgență acordat în temeiul prezentului regulament susține și completează acțiunile statelor membre afectate. În acest scop, se asigură o cooperare și o consultare strânsă cu statul membru afectat.

Articolul 2

Activarea sprijinului de urgență

- (1) În cazul unui dezastru potențial sau în curs de desfășurare, decizia vizând activarea sprijinului de urgență în temeiul prezentului regulament este luată de către Consiliu, pe baza unei propuneri din partea Comisiei, specificându-se, după caz, perioada de activare.
- (2) Consiliul examinează imediat propunerea Comisiei menționată la alineatul (1) și decide, în funcție de caracterul urgent al situației, cu privire la activarea sprijinului de urgență.

Articolul 3

Acțiuni eligibile

- (1) Sprijinul de urgență în temeiul prezentului regulament furnizează un răspuns de urgență bazat pe nevoi și completează răspunsul statelor membre afectate, cu scopul de a proteja viața, de a preveni și alina suferința umană și de a păstra demnitatea umană, ori de câte ori apare o nevoie ca rezultat al unui dezastru menționat la articolul 1.
- (2) Sprijinul de urgență, astfel cum este menționat la alineatul (1), poate include orice acțiune de ajutor umanitar care ar fi eligibilă pentru finanțare din partea Uniunii în temeiul articolelor 2, 3 și 4 din Regulamentul (CE) nr. 1257/96 și, prin urmare, poate cuprinde furnizarea de asistență și ajutor și, dacă este necesar, derularea de operațiuni de protecție pentru salvarea și protejarea vieților omenești în timpul dezastrului sau imediat după producerea acestuia. De asemenea, sprijinul de urgență poate fi utilizat pentru a finanța orice alte cheltuieli legate direct de punerea în aplicare a sprijinului de urgență în temeiul prezentului regulament.
- (3) Sprijinul de urgență în temeiul prezentului regulament se acordă și se pune în aplicare în conformitate cu principiile umanitare fundamentale ale umanității, neutralității, imparțialității și independenței.
- (4) Acțiunile menționate la alineatul (2) sunt realizate de Comisie sau de organizațiile partenere selectate de Comisie. Comisia poate selecta ca organizații partenere în special organizații neguvernamentale, servicii specializate din statele membre sau organizații și agenții internaționale care au experiența necesară. În acest sens, Comisia menține o strânsă cooperare cu statul membru afectat.

*Articolul 4***Tipuri de intervenții financiare și proceduri de punere în aplicare**

- (1) Comisia pune în aplicare sprijinul financiar al Uniunii în conformitate cu Regulamentul (UE, Euratom) nr. 966/2012. În special, finanțarea Uniunii pentru acțiuni de sprijin în temeiul prezentului regulament este pusă în aplicare prin intermediul gestiunii directe sau indirecte, în conformitate cu articolul 58 alineatul (1) literele (a) și (c) din regulamentul respectiv.
- (2) Sprijinul de urgență în temeiul prezentului regulament este finanțat de la bugetul general al Uniunii și din contribuții care ar putea fi efectuate de alți donatori publici sau privați, sub formă de venituri alocate extern în conformitate cu articolul 21 alineatul (4) din Regulamentul (UE, Euratom) nr. 966/2012.
- (3) Finanțarea de către Uniune a acțiunilor de sprijin în temeiul prezentului regulament care urmează a fi puse în aplicare prin intermediul gestiunii directe poate fi acordată direct de către Comisie, fără cereri de propuneri, în conformitate cu articolul 128 alineatul (1) din Regulamentul (UE, Euratom) nr. 966/2012. În acest scop, Comisia poate încheia acorduri-cadru de parteneriat sau se poate baza pe acordurile-cadru de parteneriat existente încheiate în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1257/96.
- (4) Atunci când Comisia pune în aplicare operațiuni de sprijin de urgență prin intermediul organizațiilor neguvernamentale, criteriile referitoare la capacitatea financiară și operațională se consideră îndeplinite dacă există un acord-cadru de parteneriat în vigoare între organizația respectivă și Comisie în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1257/96.

*Articolul 5***Costuri eligibile**

- (1) Finanțarea Uniunii poate acoperi orice costuri directe necesare pentru punerea în aplicare a acțiunilor eligibile prevăzute la articolul 3, inclusiv achiziționarea, pregătirea, colectarea, transportul, depozitarea și distribuirea de bunuri și servicii în cadrul acțiunilor respective.
- (2) Costurile indirecte ale organizațiilor partenere pot fi, de asemenea, acoperite în conformitate cu Regulamentul (UE, Euratom) nr. 966/2012.
- (3) Finanțarea Uniunii poate acoperi, de asemenea, cheltuielile legate de activitățile de pregătire, monitorizare, control, audit și evaluare, necesare pentru gestionarea sprijinului de urgență care urmează să fie acordat în temeiul prezentului regulament.
- (4) Finanțarea Uniunii pentru acțiunile de sprijin de urgență în temeiul prezentului regulament poate acoperi până la 100 % din costurile eligibile.
- (5) Cheltuielile suportate de o organizație parteneră înainte de data înaintării unei cereri de finanțare pot fi eligibile pentru finanțare din partea Uniunii.

*Articolul 6***Complementaritatea și coerența acțiunilor Uniunii**

Se urmărește crearea de sinergii și complementaritate cu alte instrumente ale Uniunii, în special cu instrumentele în baza cărora se pot acorda anumite forme de sprijin sau asistență de urgență, precum Regulamentul (CE) nr. 2012/2002, Decizia nr. 1313/2013/UE, Regulamentul (CE) nr. 1257/96, Regulamentul (UE) nr. 223/2014 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽¹⁾, Regulamentul (UE) nr. 513/2014 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽²⁾, Regulamentul (UE) nr. 514/2014 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽³⁾, Regulamentul (UE) nr. 515/2014 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁴⁾ și Regulamentul (UE) nr. 516/2014 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ Regulamentul (UE) nr. 223/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 martie 2014 privind Fondul de ajutor european destinat celor mai defavorizate persoane (JO L 72, 12.3.2014, p. 1).

⁽²⁾ Regulamentul (UE) nr. 513/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 aprilie 2014 de instituire, în cadrul Fondului pentru securitate internă, a instrumentului de sprijin financiar pentru cooperarea polițienească, prevenirea și combaterea criminalității și gestionarea crizelor și de abrogare a Deciziei 2007/125/JAI a Consiliului (JO L 150, 20.5.2014, p. 93).

⁽³⁾ Regulamentul (UE) nr. 514/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 aprilie 2014 de stabilire a dispozițiilor generale privind Fondul pentru azil, migrație și integrare, precum și instrumentul de sprijin financiar pentru cooperarea polițienească, prevenirea și combaterea criminalității și gestionarea crizelor (JO L 150, 20.5.2014, p. 112).

⁽⁴⁾ Regulamentul (UE) nr. 515/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 aprilie 2014 de instituire, în cadrul Fondului pentru securitate internă, a instrumentului de sprijin financiar pentru frontiere externe și vize și de abrogare a Deciziei nr. 574/2007/CE (JO L 150, 20.5.2014, p. 143).

⁽⁵⁾ Regulamentul (UE) nr. 516/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 aprilie 2014 de instituire a Fondului pentru azil, migrație și integrare, de modificare a Deciziei 2008/381/CE a Consiliului și de abrogare a Deciziilor nr. 573/2007/CE și nr. 575/2007/CE ale Parlamentului European și ale Consiliului și a Deciziei 2007/435/CE a Consiliului (JO L 150, 20.5.2014, p. 168).

*Articolul 7***Protejarea intereselor financiare ale Uniunii**

(1) Comisia ia măsurile adecvate pentru a se asigura că, atunci când sunt puse în aplicare acțiunile finanțate în temeiul prezentului regulament, interesele financiare ale Uniunii Europene sunt protejate prin aplicarea de măsuri preventive împotriva fraudei, corupției și oricăror alte activități ilegale, prin verificări eficace și, dacă se descoperă nereguli, prin recuperarea sumelor plătite în mod necuvenit și, dacă este cazul, prin aplicarea de sancțiuni administrative și financiare eficace, proporționale și disuasive.

(2) Comisia sau reprezentanții acesteia și Curtea de Conturi au competența de a desfășura audituri, pe baza documentelor și la fața locului, cu privire la toți beneficiarii de granturi, contractanții și subcontractanții care au primit fonduri din partea Uniunii în temeiul prezentului regulament.

(3) Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) poate efectua investigații, inclusiv controale și inspecții la fața locului, în conformitate cu dispozițiile și procedurile prevăzute în Regulamentul (UE, Euratom) nr. 883/2013 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽¹⁾ și în Regulamentul (Euratom, CE) nr. 2185/96 al Consiliului ⁽²⁾, cu scopul de a stabili dacă a avut loc o fraudă, un act de corupție sau orice altă activitate ilegală care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii în legătură cu un acord de grant sau cu o decizie de acordare a unui grant sau în legătură cu un contract finanțat în temeiul prezentului regulament.

(4) Fără a aduce atingere alineatelor (1), (2) și (3), contractele și acordurile de grant, precum și acordurile cu organizații internaționale și cu serviciile specializate ale statelor membre, rezultate din punerea în aplicare a prezentului regulament conțin dispoziții care împuternicesc în mod expres Comisia, Curtea de Conturi și OLAF să efectueze astfel de audituri și investigații, în conformitate cu competențele care le revin.

*Articolul 8***Monitorizare și evaluare**

(1) Acțiunile care primesc sprijin financiar în temeiul prezentului regulament sunt monitorizate periodic. Cel târziu la 12 luni de la activarea sprijinului de urgență pentru o anumită situație în conformitate cu articolul 2, Comisia prezintă Consiliului un raport și, după caz, propuneri de încetare a acestuia.

(2) Până la 17 martie 2019, Comisia înaintează Consiliului o evaluare a funcționării prezentului regulament, împreună cu sugestii pentru viitorul său și, după caz, propuneri de modificare sau încetare a prezentului regulament.

*Articolul 9***Intrarea în vigoare și activarea**

(1) Prezentul regulament intră în vigoare la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

(2) Consiliul decide să activeze sprijinul de urgență în temeiul prezentului regulament începând de la data intrării sale în vigoare pentru actualul aflux de refugiați și migranți în Uniune, pentru o perioadă de trei ani.

⁽¹⁾ Regulamentul (UE, Euratom) nr. 883/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 septembrie 2013 privind investigațiile efectuate de Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1073/1999 al Parlamentului European și al Consiliului și a Regulamentului (Euratom) nr. 1074/1999 al Consiliului (JO L 248, 18.9.2013, p. 1).

⁽²⁾ Regulamentul (Euratom, CE) nr. 2185/96 al Consiliului din 11 noiembrie 1996 privind controalele și inspecțiile la fața locului efectuate de Comisie în scopul protejării intereselor financiare ale Comunităților Europene împotriva fraudei și a altor abateri (JO L 292, 15.11.1996, p. 2).

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre.

Adoptat la Bruxelles, 15 martie 2016.

Pentru Consiliu

Președintele

A.G. KOENDERS
